

ΤΖΟΡΤΖ
ΟΡΓΟΥΕΛ

Τ
Α

Κ
Λ
Α
Σ
Ι
Κ
Α

Μετάφραση: Αύγουστος Κορτώ – Επίμετρο: Ρόμπερτ Χάρις

ΣΕΙΡΑ: ΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΕΙΡΑΣ: Ηλίας Μαγκλίνης

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **1984**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Nineteen Eighty-Four

Από τις Εκδόσεις Penguin Classics, Λονδίνο 2000

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: George Orwell

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Αύγουστος Κορτώ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟΥ: Σοφία Λαζαρίδου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Κασσιδής

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θάνος Κακολύρης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

© Χρονολογίου: Everyman's Library (*Animal Farm*), 1993

Reproduced by permission of Everyman's Library, an imprint of Alfred A. Knopf

© Επιμέτρου: Robert Harris, 2009

© Εικόνων εξωφύλλου: J. Helgason/Shutterstock, sirtravelalot/Shutterstock

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2021

Πρώτη έκδοση: Ιανουάριος 2021, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3707-1

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-3708-8

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

© Χρονολογίου: Everyman's Library (*Animal Farm*), 1993

Reproduced by permission of Everyman's Library, an imprint of Alfred A. Knopf

© Επιμέτρου: Robert Harris, 2009 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2021

ΤΖΟΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ

Μετάφραση: Αύγουστος Κορτώ

Επίμετρο: Ρόμπερτ Χάρις

Τ Α Κ Λ Α Σ Ι Κ Α

Κάποτε ρώτησαν τον μεγάλο βιολοντσελίστα Πάμπλο Καζάλς αν θα μπορούσε να φανταστεί τη ζωή του ακούγοντας μόνο Μπαχ. «Όχι, δεν μπορώ να φανταστώ τη ζωή μου μόνο με τον Μπαχ», αποκρίθηκε. «Ωστόσο, δεν μπορώ να φανταστώ τη ζωή μου χωρίς τον Μπαχ».

Αυτό είναι το πνεύμα που πρεσβεύουν τα βιβλία της σειράς που κρατάτε στα χέρια σας: πως όσο κι αν περιπλανηθούμε ως αναγνώστες, υπάρχει μια ζωτική, αρχέγονη πηγή από την οποία δε θα πάψουμε να αντλούμε απόλαυση. Και αυτή η πηγή είναι το κλασικό – εν προκειμένω, η κλασική λογοτεχνία, οι μεγάλοι κλασικοί συγγραφείς.

Άραγε, το κλασικό μπορεί να είναι σέξι, για να χρησιμοποιήσουμε τη φρασεολογία του συρμού; Φυσικά και μπορεί! Τι σημαίνει όμως «κλασικό» – και τι επίσης σημαίνει «σέξι»; Λοιπόν, το κλασικό συμβολίζει το αιώνιο μέσα μας. Το κλασικό είναι πατρίδα, είναι φωλιά, είναι η εστία στην οποία πάντοτε επιστρέφουμε. Είναι αφετηρία και προορισμός ταυτόχρονα.

Το κλασικό όμως δεν είναι μουσειακό είδος, δεν είναι μαυσωλείο· αντίθετα, είναι ζωντανή, ρέουσα ύλη, πνευματική βιταμίνη, ελιξίριο ζωής. Γι' αυτό είναι και σέξι. Δηλαδή; Μα το αέναα ερεθιστικό, το λοξό, το ατμοσφαιρικό, το υγρό και παλλόμενο, ψίθυρος και κραυγή μαζί, αφρισμένο κύμα και γαλήνια θάλασσα συνάμα.

Η σειρά ΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ, με νέες, σύγχρονες μεταφράσεις, κατατοπιστικά εισαγωγικά σημειώματα και επιλεγμένα επίμετρα, φιλοδοξεί να αναδείξει την ανάγνωση ως μια τέχνη της απόλαυσης. Διότι το κλασικό είναι πρόκληση και ίντριγκα μαζί.

Ηλίας Μαγκλίνης

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

- 1903 Γέννηση του Έρικ Άρθουρ Μπλερ στο Μοτιχάρι της Βεγγάλης, γιου του Ρίτσαρντ Ουόλμσλι Μπλερ, υπαλλήλου στο Τμήμα Οπίου της κυβέρνησης της Ινδίας, και της Άιντα Μέιμπελ Λιμουζέν, κόρης Γάλλου εμπόρου ξύλου τικ από το Μουλμείν της Μπούρμα (σημερινή Μιανμάρ / Βιρμανία).
- 1904 Επιστρέφει στην Αγγλία με την αδελφή του Μάρτζορι, πέντε χρόνια μεγαλύτερή του, και τη μητέρα του.
- 1908 Ο Άσκουιθ πρωθυπουργός (μέχρι το 1916). Πρώτη παραγωγή του αυτοκινήτου «Μοντέλο Τ» της Ford, που έμελλε να πουλήσει 15 εκ. κομμάτια.
- 1911 Στέλνεται να φοιτήσει στο Σεντ Σίπριαν (το δοκίμιό του *Such, such were the joys* [Τέτοιες ήταν οι χαρές] με θέμα Ο Γεώργιος Ε΄ ανακοινώνει τη μεταφορά της πρωτεύουσας της Ινδίας από την Καλκούτα στο Δελχί. Στην Αγγλία, απεργία λιμενεργατών, ανθρακωρύχων, σι-

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

τη ζωή του εκεί θεωρήθηκε υπερβολικά δυσφημιστικό για να εκδοθεί στην Αγγλία μέχρι το 1968). Ο Σίριλ Κόνολι είναι συμμαθητής του τόσο στο Σεντ Σίπριαν όσο και αργότερα στο Ίτον.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

δηροδρομικών και εργαζόμενων στα μέσα μεταφοράς. Βίαιες διαδηλώσεις από τις σουφραζέτες. Το Κοινοβούλιο ψηφίζει νόμο που περιορίζει τις εξουσίες της Βουλής των Λόρδων. Θεσπίζεται μισθός για τους βουλευτές. Ο Αμούνδσεν γίνεται ο πρώτος άνθρωπος που φτάνει στον Νότιο Πόλο.

1913	Ο Γούντροου Ουίλσον πρόεδρος των ΗΠΑ. Προβάλλεται η πρώτη κινηματογραφική ταινία με τον Τσάρλι Τσάπλιν.
1914	Το πρώτο πατριωτικό ποίημα του δημοσιεύεται σε τοπική εφημερίδα του Χένλεϊ. Νόμος για την Αυτοδιάθεση της Ιρλανδίας. Δολοφονία του Αρχιδούκα Φραγκίσκου-Φερδινάνδου στο Σεράγεβο, έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Πρώτη αεροπορική επιδρομή με Ζέπελιν. Ολοκλήρωση της Διώρυγας του Παναμά. Ο Μαρκόνι μεταδίδει μηνύματα μέσω ασυρμάτου μεταξύ ιταλικών πλοίων σε απόσταση 50 μιλίων.
1915	Μάχη της Υπρ. Αποκλεισμός της Βρετανίας. Ο Αϊνστάιν διατυπώνει τη Γενική Θεωρία της Σχετικότητας.
1916	Μάχη του Βερντέν, Μάχη του Σομ. Οι Σύμμαχοι εκκενώνουν την Καλλιόπη. Μάχη της Γιουτλάνδης. Ο Λόιντ Τζορτζ πρωθυπουργός. Κυκλοφορεί το πρώτο άρμα μάχης. Γεννιέται το κίνημα του Ντανταϊσμού στη Ζυρίχη. Εξέγερση του Πάσχα στο Δουβλίνο.
1917	Φοιτά στο Ίτον με βασιλική υποτροφία, αλλά χωρίς σπουδαίες ακαδημαϊκές επιδόσεις. Μάχη του Πασεντάλε. Διακήρυξη Μπάλφουρ για την εγκαθίδρυση «εβραϊκής πατρίδας» στην Παλαιστίνη. Θέσπιση

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ**ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ**

Υπουργείου Εργασίας. Οι ΗΠΑ κηρύσσουν τον πόλεμο στη Γερμανία και στέλνουν εκστρατευτικές δυνάμεις στην Ευρώπη. Ρωσική Επανάσταση τον Μάρτιο. Ο Νικόλαος Β΄ παραιτείται από τον θρόνο. Οκτωβριανή Επανάσταση: η εξουσία στους Μπολσεβίκους.

1919

Συνθήκη των Βερσαλιών μεταξύ των Συμμάχων και της Γερμανίας. Η Λαίδη Άστορ πρώτη γυναίκα βουλευτής. Η Γερμανική Δημοκρατία υιοθετεί το Σύνταγμα της Βαϊμάρης. Εμφύλιος πόλεμος στη Ρωσία (μέχρι το 1921). Η παρέμβαση των Συμμάχων κατά των Μπολσεβίκων αποτυγχάνει. Ιδρύεται η Λίγκα των Εθνών. Κυκλοφορεί το βιβλίο *Οι οικονομικές συνέπειες της ειρήνης* του Μέιναρντ Κέινς.

1921 Εγκαταλείπει το Ίτον.

Τέλος της επανάστασης με την Αγγλοϊρλανδική Συνθήκη. Η νότια Ιρλανδία υπό καθεστώς κτήσης. Οι φασίστες εκπρωσωπούνται για πρώτη φορά στην ιταλική βουλή. Ίδρυση του Σοβιετικού Κομμισαριάτου Εσωτερικών Υποθέσεων και της μυστικής αστυνομίας. Λιμός στη Ρωσία. Οι γερμανικές αποζημιώσεις ορίζονται σε 6 δισ. λίρες στερλίνες. Ανοίγει η πρώτη κλινική αντισύλληψης στο Λονδίνο.

1922 Κατατάσσεται στην Ινδική Αυτοκρατορική Αστυνομία μέχρι το 1927 ως υπομημητάρχης στην Μπούρμα. Διο-

Παραίτηση του Λόιντ Τζορτζ, τέλος της κυβέρνησης συνασπισμού. Εμφύλιος πόλεμος στην Ιρλανδία. Ο Μουσολίνι επικεφαλής της πορείας των φασιστών

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ρίζεται σε διάφορες θέσεις. Σύντομα η ανία του μετατρέπεται σε μίσος για τη δουλειά του και ταυτόχρονα για την «ιμπεριαλιστική καταπίεση», όπως την αποκαλούσε.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

στη Ρώμη, ανακηρύσσεται πρωθυπουργός. Υπερπληθωρισμός στη Γερμανία. Η Βρετανική Εταιρεία Μεταδόσεων (BBC), ένα ιδιωτικό μονοπώλιο σύμφωνα με το καταστατικό της, μεταδίδει την πρώτη ψυχαγωγική εκπομπή στον κόσμο.

1924	Πρώτη κυβέρνηση του Εργατικού Κόμματος υπό τον Ράμσεϊ Μακντόναλντ. Πεθαίνει ο Λένιν.
1925	Ο Νόμος περί Συντάξεων στη Βρετανία θεσπίζει συντάξεις για ηλικιωμένους, χήρες και ορφανά. Ανασύσταση του Ναζιστικού Κόμματος στη Γερμανία.
1926	Γενική απεργία στη Βρετανία (1-12 Μαΐου).
1927	Παραίτεται από την Ινδική Αυτοκρατορική Αστυνομία και επιστρέφει στην Αγγλία. Στο Λονδίνο, περνά μια περίοδο όπου ζει με περιθωριακούς και άστεγους.
1928	Νόμος περί Εμπορικών Διενέξεων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων: κηρύσσει παράνομες τις γενικές απεργίες και περιορίζει τη δράση των συνδικαλιστικών οργανώσεων (καταργήθηκε το 1945). Διαγραφή του Τρότσκι από το Ρωσικό Κομμουνιστικό Κόμμα. Ο Λίντμπεργκ εκτελεί με επιτυχία την πρώτη υπερατλαντική πτήση μόνος του. Προβάλλεται η πρώτη ομιλούσα κινηματογραφική ταινία: <i>The Jazz Singer</i> .
1928	Πηγαίνει στο Παρίσι όπου ελπίζει να γράψει. Κάνει διάφορες κακοπληρωμένες δουλειές και ζει σε μια κατάσταση «αρκετά σοβαρής φτώχειας».
	Πέμπτη Αγγλική Μεταρρυθμιστική Νομοθετική Πράξη: οι γυναίκες αποκτούν ίσο δικαίωμα ψήφου με τους άνδρες. Ο Φλέμινγκ ανακαλύπτει την πενικιλίνη. Προβάλλεται η πρώτη κινηματογραφική ταινία με ήρωα τον Μίκυ Μάους.

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ**ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ**

1929 Επιστρέφει στην Αγγλία τα Χριστούγεννα.

Το Κραχ της Γουόλ Στριτ. Ξεκινά η παγκόσμια οικονομική ύφεση. Δεύτερη κυβέρνηση του Εργατικού Κόμματος υπό τον Ράμσεϊ Μακτόναλντ. Η Μάργκαρετ Μπόντφιλντ, πρώτη γυναίκα υπουργός στην Αγγλία, αναλαμβάνει το Υπουργείο Εργασίας. Το BBC αρχίζει την πειραματική μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων. Ο Στάλιν εξορίζει τον Τρότσκι από την ΕΣΣΔ. Η Ινδία υπό καθεστώς κτήσης. Χρησιμοποιείται για πρώτη φορά ο όρος «απαρτχάιντ» στο Κρόνσταντ της Νότιας Αφρικής.

1930 Το περιοδικό *The Adelphi* δέχεται να δημοσιεύει τη δουλειά του και γίνεται τακτικός συνεργάτης του μέχρι το 1935.

Καταστροφή των Ρώσων κουλάκων (εύπορων χωρικών) και επιβολή της κολεκτιβοποίησης. Στην Αγγλία, ο Νόμος περί Στέγασης αναλαμβάνει την εκκαθάριση των υποβαθμισμένων φτωχογειτονιών.

1931

Οικονομική κρίση στη Βρετανία, σχηματισμός εθνικής κυβέρνησης. Η Βρετανία εγκαταλείπει το νομισματικό σύστημα του «Κανόνα του χρυσού».

1932 Γράφει το *A Scullion's Diary* [Το ημερολόγιο ενός λαντζέρη] που απορρίπτεται από, μεταξύ άλλων, τον Τ.Σ. Έλιοτ. Δέχεται απρόθυμα μια θέση δασκάλου σε ιδιωτικό σχολείο.

Η Βρετανία μετρά 2.947.000 ανέργους. Νόμος περί Εισαγωγικών Δασμών (υποβολή από τον Νέβιλ Τσάμπερλεν): επαναφέρει την ολοκληρωμένη προστασία στη Βρετανία, ενώ το ελεύθερο εμπόριο εγκαταλείπεται. Μεγάλη Πορεία Πείνας των ανέργων στο Λονδίνο. Ιδρύεται η Βρετανική Ένωση Φασιστών από τον Μόδλι. Το Ναζιστικό Κόμμα αναδεικνύεται το μεγαλύτερο κόμμα

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

- στο Ράιχσταγκ (γερμανικό κοινοβούλιο). Ο Ρούζβελτ εκλέγεται πρόεδρος των ΗΠΑ.
-
- 1933 Ο Βίκτορ Γκόλανζ, εκδότης αριστερών πεποιθήσεων, δημοσιεύει το πρώτο βιβλίο του, το αυτοβιογραφικό *Οι άθλιοι του Παρισιού και του Λονδίνου*, έναν σχολιασμό για την πραγματικότητα της στέρξης, με το ψευδώνυμο «Τζορτζ Όργουελ». Σημειώνει χαμηλές πωλήσεις παρά τις καλές κριτικές.
-
- 1934 Δημοσιεύεται το πρώτο του μυθιστόρημα *Οι μέρες της Μπούρμα*, από τον Harper Bros. of New York και, αργότερα, από τον Βίκτορ Γκόλανζ (1935). Εργάζεται σε ένα βιβλιοπωλείο στο Χάμπστεντ. Εμπλέκεται με το Ανεξάρτητο Εργατικό Κόμμα (ILP).
-
- 1935 Δημοσιεύεται το δεύτερο μυθιστόρημά του *Η κόρη του παπά*. Γνωρίζεται με την Ειλίν Ο'Σόνεσι.
-
- Άρση της ποτοαπαγόρευσης στις ΗΠΑ. Ίδρυση της Φάλαγγας (ισπανικό φασιστικό κόμμα) στην Ισπανία. Ο Χίτλερ ανακηρύσσεται καγκελάριος της Γερμανίας. Καταστολή των γερμανικών καθολικών και δημοκρατικών κομμάτων. Εμπρησμός του Ράιχσταγκ στο Βερολίνο, κατηγορούνται οι κομμουνιστές. Δημιουργούνται τα πρώτα στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Γερμανία.
-
- Σκάνδαλο Σταβίσκι: στην αυτοκτονία του κακόφημου οικονομολόγου εμπλέκονται Γάλλοι πολιτικοί. Η Γαλλία, με την υποστήριξη της Βρετανίας και της Ιταλίας, αντιτίθεται στους γερμανικούς όρους για τον επανεξοπλισμό. Ο Στάλιν ξεκινά εκκαθαρίσεις στο Κομμουνιστικό Κόμμα της ΕΣΣΔ.
-
- Παραίτηση του Ράμσεϊ Μακντόναλτ. Τον διαδέχεται ο Μπάλντουιν, στην τρίτη πρωθυπουργική του θητεία. Οι Νόμοι της Νυρεμβέργης στερούν από τους εβραίους τα πολιτικά τους δικαιώματα. Διώξεις των εβραίων. Ο Νόμος περί Εργασιακών Σχέσεων στις ΗΠΑ παρέχει στους εργαζόμενους το δικαίωμα να οργανώνονται ελεύθερα. Ο Νόμος περί Κοινωνικής Ασφάλισης θεσπίζει το επίδομα ανεργίας και συντάξεις

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

για τους ηλικιωμένους. Ιδρύεται το Βρετανικό Συμβούλιο. Κυκλοφορεί το βιβλίο των Σίντνεϊ και Μπέατρις Γουέμπ *Soviet Communism: A New Civilization?* [Σοβιετικός κομμουνισμός: Ένας νέος πολιτισμός;]

1936 Τον Ιανουάριο, το Left Book Club –ένα εκδοτικό εγχείρημα με ιδρυτές τους Γκόλανζ, Τζον Στράχι και Χάρολντ Λάσκι– αναθέτει στον Όργουελ να γράψει ένα βιβλίο με θέμα την ανεργία και τη ζωή των προλετάρων στο Λάνκασαϊρ. Περνά δύο μήνες στο Γουίγκαν, στο Μπάρνσλεϊ και στο Σέφιλντ, ζώντας με συνηθισμένους ανθρώπους. Κυκλοφορεί το βιβλίο του *Η παγίδα του χρήματος*. Παντρεύεται την Ειλίν Ο'Σόνεσι. Αφήνει το Λονδίνο για την Ισπανία, με μια στάση στο Παρίσι για να επισκεφθεί τον Χένρι Μίλερ. Στη Βαρκελώνη γίνεται μέλος της ανεξάρτητης, μη σταλινικής μαρξιστικής ομάδας POUM (Partido Obrero de Unificación Marxista).

Θάνατος του Γεωργίου Ε', άνοδος στον θρόνο του Εδουάρδου Η'. Συνταγματική κρίση (Δεκέμβριος): ο Εδουάρδος Η' παραιτείται και τον διαδέχεται στον θρόνο ο Γεώργιος ΣΤ'. Στη Γαλλία, ο συνασπισμός του Λαϊκού Μετώπου (Front Populaire) και των κομμάτων της Αριστεράς σχηματίζει κυβέρνηση υπό τον Λεόν Μπλουμ. Ο Τσόρτσιλ απαιτεί επανεξοπλισμό. Ξεσπά ο ισπανικός Εμφύλιος Πόλεμος (Ιούλιος): η εξέγερση της Φάλαγγας, υπό τον στρατηγό Φράνκο, υποστηρίζεται από τη Γερμανία και την Ιταλία. Η δημοκρατική κυβέρνηση μεταφέρεται από τη Μαδρίτη στη Βαλένθια. Ξεκινά η κατασκευή του Δυτικού Τείχους της Γερμανίας, της Γραμμής Ζίγκφριντ. Κυκλοφορεί το βιβλίο του Μείναντ Κέινς *Η γενική θεωρία της απασχόλησης, του τόκου και του χρήματος*.

1937 Κυκλοφορεί το βιβλίο του Οδούκας προς την αποβάθρα του Γουίγκαν, γεγονός που δυσσαρεστεί τον χορηγό του

Οδούκας του Ουίντσορ (πρώην Εδουάρδος Η') παντρεύεται την Αμερικανίδα ζωντοχήρα Γουάλις Σίμπσον. Η βρετανική κυβέρνηση ανακοινώνει την πολιτι-

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Γκόλαντζ, καθώς η εισαγωγή του βιβλίου προειδοποιεί τους αναγνώστες ενάντια στο δεύτερο μισό, όπου ο Όργουελ εμφανίζεται ως «ο δικηγόρος του διαβόλου στην υπόθεση υπέρ του σοσιαλισμού». Ο Όργουελ τραυματίζεται στον λαιμό από έναν φασίστα ελεύθερο σκοπευτή. Επιστρέφει στο Λονδίνο μέσω του Παρισιού. Γίνεται τακτικός συνδρομητής του περιοδικού *Time and Tide* μέχρι το 1943.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

κή επανεξοπλισμού. Ο Μπάλντουιν παραιτείται και τον διαδέχεται στην πρωθυπουργία ο Νέβιλ Τσάμπερλεν. Πτώση της κυβέρνησης Μπλουμ στη Γαλλία, κατάρρευση του Λαϊκού Μετώπου. Βομβαρδισμός της ισπανικής πόλης Γκερνίκα από γερμανικά αεροπλάνα. Σχηματίζεται ο Άξονας Ρώμης-Βερολίνου. Οι πρώτες εκλογές σύμφωνα με το νέο ρωσικό Σύνταγμα –μόνο με μία λίστα υποψηφίων. Προβάλλεται η πρώτη ταινία κινουμένων σχεδίων μεγάλου μήκους της Ντίσνεϊ, *Η Χιονάτη και οι επτά νάνοι*. Ο Πικάσο ζωγραφίζει την *Γκερνίκα*. Ολοκληρώνεται η Γέφυρα της Χρυσής Πύλης (Golden Gate) στο Σαν Φρανσίσκο.

1938 Αιμορραγία λόγω φυματίωσης στον πνεύμονα (Μάρτιος). Νοσηλεία μέχρι τον Αύγουστο. Το βιβλίο του *Πεθαίνοντας στην Καταλωνία*, το οποίο σηματοδοτεί τη ρήξη του με τον σταλινισμό, απορρίπτεται από τον Γκόλαντζ και δημοσιεύεται από τους Secker & Warburg. Ο Όργουελ κατασκευοφαντείται από τη μοντέρνα και συναισθηματική Αριστερά στην Αγγλία. Μεταβαίνει στο Μαρόκο μαζί με την Εϊλίν για να αναρρώσει.

Ο Τσάμπερλεν υπογράφει τη Συμφωνία του Μονάχου. Εκτιμάται ότι το ένα τρίτο των βρετανικών οικογενειών ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Η Δημοκρατία της Ιρλανδίας γίνεται ανεξάρτητη, αλλά εξακολουθεί να συμμετέχει στην Κοινοπολιτεία. Ιταλικό Μανιφέστο της Φυλής: δήλωση της φασιστικής ρατσιστικής ιδεολογίας. Πρώτα αντιεβραϊκά μέτρα στην Ιταλία. *Anschluss*: Προσάρτηση της Αυστρίας από τη Γερμανία του Χίτλερ. Κυκλοφορεί το πρώτο τεύχος του βρετανικού εβδομαδιαίου εικονογραφημένου περιοδικού *Picture Post*.

1939 Επιστρέφει στην Αγγλία, καθώς η ισπανική δημοκρατία

Η Γερμανία καταλαμβάνει την Τσεχοσλοβακία, Γερμανοσοβιετικό Σύμφω-

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

παραδίδεται στον Φράνκο. Το βιβλίο του *Coming Up for Air* [Ανεβαίνω στην επιφάνεια για να πάρω αέρα] κυκλοφορεί τον Ιούνιο από τον Γκόλαντζ, ο οποίος συμφωνεί να δημοσιεύσει τα έργα μυθοπλάσιάς του αλλά όχι τα δοκίμιά του. Πεθαίνει ο πατέρας του. Η συμμαχία μεταξύ Χίτλερ και Στάλιν τον οδηγεί να εγκαταλείψει τον φιλειρηνισμό του, με το επιχείρημα ότι κάποιος πρέπει να υπερασπίζεται «το κακό έναντι του χειρότερου». Επιχειρεί να καταταγεί στον στρατό, αλλά η αίτησή του απορρίπτεται για ιατρικούς λόγους.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

νο. Η Γερμανία εισβάλλει στην Πολωνία και η κατάληψη του Ντάντσιχ (σημερινό Γκντανσκ) σηματοδοτεί την έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η Βρετανία και η Γαλλία κηρύσσουν τον πόλεμο στη Γερμανία. Παράδοση της Βαρσοβίας. Οί Ότο Χαν και Φριτς Στράσμαν ανακαλύπτουν την πυρηνική σχάση του ουρανίου. Η Βρετανία χρησιμοποιεί αερόστατα ως μέσο αντιαεροπορικής προστασίας. Στη Βρετανία θεσπίζεται Υπουργείο Πληροφοριών για όλη τη διάρκεια του πολέμου. Οι εθνικιστές του Φράνκο καταλαμβάνουν τη Βαρκελώνη. Παράδοση της Μαδρίτης. Τέλος του Εμφυλίου Πολέμου.

1940 Δημοσίευση της πρώτης συλλογής δοκιμίων του με τίτλο *Inside the Whale* [Στο εσωτερικό της φάλαινας].

Παραίτηση του Τσάμπερλεν, κυβέρνηση συνασπισμού υπό τον Ουίνστον Τσόρτσιλ (μέχρι το 1945). Εκκένωση των βρετανικών δυνάμεων από τη Δουνκέρκη. Η Μάχη της Βρετανίας. Ιδρύεται η Εθνική Φρουρά. Διανομή τροφίμων με δελτίο. Ο Ρούζβελτ εκλέγεται πρόεδρος των ΗΠΑ για τρίτη φορά. Οι Γερμανοί καταλαμβάνουν το Παρίσι, ο στρατάρχης Πετέν ανακηρύσσεται πρωθυπουργός της Γαλλίας, υπογράφεται η Γαλλο-γερμανική Ανακωχή στην Κομπιέν. Η κυβέρνηση του ελεύθερου τμήματος της Γαλλίας μεταφέρεται στο Βισύ. Δολοφονία του Τρότσκι στο Μεξικό.

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

- 1941 Κυκλοφορεί το βιβλίο του *Το λιοντάρι και ο μονόκερος*. Ο Β.Σ. Πρίτσετ συγκρίνει τον Όργουελ με τον Ντεφόε και τον Κόμπετ για το «διαυγές ύφος της καθομιλουμένης» και το «ανατρεπτικό, αντικομοφομιστικό στίγμα πατριωτισμού» του. Ο Όργουελ γράφει τον πρόλογο στο *The Case for African Freedom* [Επιχειρήματα υπέρ της ελευθερίας της Αφρικής] του Τζόις Κάρι.
- 1942 Εργάζεται για την Ινδική Υπηρσία του BBC μαζί με, μεταξύ άλλων, τους Τ.Σ. Έλιοτ και Ουίλιαμ Έμπσον. Δημοσιεύεται το δοκίμιό του *Looking Back on the Spanish War* [Αναπολώντας τον Ισπανικό Πόλεμο].
- 1943 Θάνατος της μητέρας του. Αναλαμβάνει λογοτεχνικός συντάκτης του σοσιαλιστικού εβδομαδιαίου περιοδικού *Tribune* (έως το 1945), με μόνιμη στήλη. Παιραιτείται από το BBC.
- 1944 Ολοκληρώνει το παραμύθι *Η Φάρμα των Ζώων*, μια σάτιρα του σταλινισμού (Φεβρουάριος). Καθώς η Βρετανία είναι πλέον σύμμαχος του Στά-
- Οι Ιταλοί ανακαταλαμβάνουν την Αντίς Αμπέμπα από τους Βρετανούς. Μάχη της Κρήτης. Οι Γερμανοί εισβάλλουν στη Ρωσία. Πολιορκία του Λένινγκραντ. Ρωσοϊαπωνικό Σύμφωνο Ουδετερότητας. Αεροπορική επιδρομή των Ιαπώνων ενάντια στον αμερικανικό στόλο στο Περγλ Χάρμπορ. Προβάλλεται η κινηματογραφική ταινία *Πολίτης Κέιν* του Όρσον Ουέλς.
- Οι Σύμμαχοι αποβιβάζονται στη γαλοκρατούμενη Βόρεια Αφρική. Οι Γερμανοί καταλαμβάνουν τη Σεβαστούπολη, ξεκινά η Μάχη του Στάλινγκραντ. Οι Γερμανοί εισβάλλουν στη μη κατεχόμενη Γαλλία. Στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο κατασκευάζεται ο πρώτος πυρηνικός αντιδραστήρας στον κόσμο.
- Η ιταλική κυβέρνηση συνθηκολογεί με τους Συμμάχους. Διάσκεψη της Καζαμπλάνκα: οι Τσόρτσιλ και Ρούζβελτ συμφωνούν για τους όρους της «παραδόσης άνευ όρων» της Γερμανίας.
- Απόβαση των Συμμάχων στη Νορμανδία: «D-Day» (6 Ιουνίου). Απελευθέρωση του Παρισιού και των Βρυξελλών. Οι γυναίκες στη Γαλλία αποκτούν δικαίωμα ψήφου. Η Γαλλία ανακτά τη Λορέ-

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

λιν, κανείς εκδότης δεν δέχεται να το εκδώσει. Υιοθετεί ένα μωρό, αγόρι (Ιούνιος).

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

νη, την οποία είχε καταλάβει η Γερμανία το 1940. Αποτυγχάνει η απόπειρα δολοφονίας του Χίτλερ με τοποθέτηση βόμβας στο καταφύγιό του. Ο Ρούζβελτ εκλέγεται πρόεδρος των ΗΠΑ για τέταρτη φορά.

1945 Αναλαμβάνει πολεμικός ανταποκριτής της εφημερίδας *The Observer* στο Παρίσι και στην Κολονία. Γνωρίζεται με τον Χεμινγκουέι (επίσης πολεμικό ανταποκριτή) στο Παρίσι. Θάνατος της Εϊλίν. Τον Αύγουστο κυκλοφορεί επιτέλους *Η Φάρμα των Ζώων* από τους Secker & Warburg, που του χαρίζει παγκόσμια φήμη από τη μια μέρα στην άλλη.

Διάσκεψη της Γιάλτας. Ο Μουσολίνι εκτελείται από τους παρτιζάνους. Οι Σύμμαχοι εισβάλλουν στη Γερμανία, ο Χίτλερ αυτοκτονεί και η Γερμανία συνθηκολογεί άνευ όρων (8 Μαΐου). Έκρηξη ατομικών βομβών στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι. Τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Γενικές εκλογές στη Βρετανία: Το Κόμμα των Εργατικών του Άτλι στην εξουσία μέχρι το 1951. Θάνατος του Ρούζβελτ. Τέλος της Τρίτης Γαλλικής Δημοκρατίας. Σύσταση του Διεθνούς Στρατιωτικού Δικαστηρίου στη Νυρεμβέργη. Ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ).

1946 Κυκλοφορεί το έργο του *Critical Essays* [Κριτικά δοκίμια]. Εγκαταλείπει το Λονδίνο για το νησί Τζούρα στις Εσωτερικές Εβρίδες, μαζί με τον γιο του και μια νοσοκόμα. Αρχίζει να γράφει το *1984*. Η υγεία του επιδεινώνεται.

Ομιλία «Το Σιδηρούν Παραπέτασμα» του Τσόρτσιλ. Εκτελείται ο Ουίλιαμ Τζόις (γνωστός με το ψευδώνυμο «Λόρδος Χόου-Χόου») για τη μετάδοση αντιβρετανικής προπαγάνδας. Γαλλικό δημοψήφισμα τάσσεται υπέρ της Τέταρτης Γαλλικής Δημοκρατίας. Ανακοινώνεται το τέταρτο Πενταετές Πρόγραμμα στη Ρωσία. Ίδρύεται η UNESCO. Εγκαινιάζεται το αεροδρόμιο του Λονδίνου (σημερινό Χίθροου).

1947 Νοσηλεύεται για επτά μήνες

Νόμος περί Ανεξαρτησίας της Ινδίας: η

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

σε νοσοκομείο κοντά στη Γλασκόβη.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ινδία χωρίζεται σε δύο κτήσεις, την Ινδία (ινδουιστές) και το Πακιστάν (μουσουλμάνοι). Διάλυση της Διάσκεψης των Υπουργών Εξωτερικών των Τεσσάρων Μεγάλων Δυνάμεων για τη Γερμανία στο Λονδίνο. Σύσταση κομμουνιστικής κυβέρνησης στην Πολωνία. Σχέδιο Μάρσαλ: αποστολή αμερικανικής βοήθειας για την ανάκαμψη των ευρωπαϊκών χωρών μετά τον πόλεμο. Ο Κριστιάν Ντιορ εγκαινιάζει το ατελιέ του στο Παρίσι και φέρνει επανάσταση στη γυναικεία μόδα με το «Νέο Λουκ» του.

1948 Επιστρέφει στο νησί Τζούρα τον Ιούλιο. Καθώς δεν μπορεί να βρει δακτυλογράφο για το 1984, το δακτυλογραφεί μόνος του. Η υγεία του συνεχίζει να επιδεινώνεται.

Δολοφονία του Γκάντι, του ηγέτη του ινδικού κινήματος ανεξαρτησίας. Η Μπούρμα γίνεται ανεξάρτητο κράτος. Η κυβέρνηση της Νότιας Αφρικής υιοθετεί το απαρχαίντ ως επίσημη πολιτική. 14οι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Λονδίνο. Η ΕΣΣΔ διακόπτει την κυκλοφορία ανάμεσα στο Βερολίνο και στη Δύση, ξεκινά η λειτουργία της «Αερογέφυρας» του Βερολίνου. Κομμουνιστικό πραξικόπημα στην Τσεχοσλοβακία. Οι σιωνιστές εβραίοι κηρύσσουν την ίδρυση του ανεξάρτητου κράτους του Ισραήλ.

1949 Εισάγεται στο σανατόριο του Γκλουέσετερσαϊρ τον Ιανουάριο. Το 1984 κυκλοφορεί τον Ιούνιο από τους Secker & Warburg και γνωρίζει αμέσως επιτυχία. Εισάγεται στο Πανεπιστημιακό Κολεγιακό Νοσοκομείο του Λονδίνου

Αναγνωρίζεται η αποχώρηση της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας από την Κοινοπολιτεία. Ομοσπονδιακή Δημοκρατία στη Δυτική Γερμανία με τον Κόνραντ Αντενάουερ ως πρώτο καγκελάριο και πρωτεύουσα τη Βόνη. Υποτίμηση της στερλίνας. Πρώτες ατομικές δοκιμές από τη Ρωσία. Στην Κίνα ανακη-

ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

(Σεπτέμβριος). Παντρεύεται τη Σόνια Μπράουνελ (Οκτώβριος).

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ρύσσεται η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας υπό τον Μάο Τσε-τουγκ.

-
- 1950 Κυκλοφορεί το έργο του *Πυροβολώντας έναν ελέφαντα*. Τελευταία αιμορραγία στις 21 Ιανουαρίου, πεθαίνει αμέσως. Σύμφωνα με την επιθυμία του, θάβεται στο κοιμητήριο ενός χωριού του Μπέρκσαϊρ.
- Γενικές εκλογές στη Βρετανία: το Εργατικό Κόμμα επιστρέφει στην κυβέρνηση χωρίς απόλυτη πλειοψηφία. Οι δυνάμεις της Βόρειας Κορέας εισβάλλουν στη Νότια Κορέα. Αρχίζουν οι εργασίες της Επιτροπής Διερεύνησης Αντιαμερικανικών Ενεργειών με πρόεδρο τον Μακάρθι. Η Ινδία αυτοανακηρύσσεται ανεξάρτητη δημοκρατία.
-

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο 1

Ηταν μια κρύα ηλιόλουστη μέρα του Απριλίου και τα ρολόγια σήμαιναν μία το μεσημέρι. Ο Ουίνστον Σμιθ, με το πιγούνι κολλημένο στο στέρνο καθώς πάσχιζε να γλιτώσει απ' τον τρισάθλιο άνεμο, διέσχισε βιαστικά τις τζαμπορτες του Μεγάλου Νίκης, αν και δε στάθηκε αρκετά γρήγορος – ένας στρόβιλος τραχιάς σκόνης μπήκε μαζί του στο κτίριο.

Η είσοδος μύριζε βραστό λάχανο και πολυκαιρισμένες κουρελούδες. Στη μια της άκρη, μία έγχρωμη αφίσα, υπερβολικά μεγάλη για έκθεση σε εσωτερικό χώρο, ήταν κολλημένη στον τοίχο. Απεικόνιζε μόνο ένα πελώριο πρόσωπο, με πάνω από ένα μέτρο πλάτος: το πρόσωπο ενός άνδρα γύρω στα σαράντα πέντε, με χοντρό μαύρο μουστάκι και αδρά, γοητευτικά χαρακτηριστικά. Ο Ουίνστον κατευθύνθηκε προς τη σκάλα. Δεν είχε νόημα να δοκιμάσει το ασανσέρ. Ακόμα και στα καλύτερά του σπανίως λειτουργούσε, κι επί του παρόντος το ρεύμα κοβόταν στη διάρκεια της ημέρας. Ήταν μέρος της πρωτοβουλίας εξοικονόμησης ενέργειας, στο πλαίσιο προετοιμασίας για την Εβδομάδα Μίσους. Το διαμέρισμα ήταν στον έβδομο όροφο, κι ο Ουίνστον, τριάντα εννέα ετών και μ' έναν εξελκωμένο κισσό πάνω απ' τον δεξιό του αστράγαλο, άρχισε ν' ανεβαίνει τα σκαλιά αργά αργά, στέκοντας

κάμποσες φορές καθ' οδόν για να ξαποστάσει. Σε κάθε πλατύσκαλο, αντίκρυ απ' το φρεάτιο του ασανσέρ, η αφίσα με το πελώριο πρόσωπο σε κάρφωνε απ' τον τοίχο με το βλέμμα. Ήταν μία απ' αυτές τις τόσο επιτηδευμένες ζωγραφιές που τα μάτια σε ακολουθούν στον χώρο. Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ΣΕ ΒΛΕΠΕΙ, έγγραφε η λεζάντα στη βάση.

Στο διαμέρισμα, μια γλυκερή φωνή διάβαζε μια λίστα αριθμών που είχαν κάποια σχέση με την παραγωγή χυτοσιδήρου. Η φωνή έβγαινε από μία ορθογώνια μεταλλική πλάκα σαν θαμπό καθρέφτη, που αποτελούσε μέρος της επιφάνειας του δεξιού τοίχου. Ο Ουίνστον γύρισε έναν διακόπτη και η φωνή χαμήλωσε λιγάκι, αν και οι λέξεις που πρόφερε διακρίνονταν ακόμα. Στη συσκευή (τηλεθόνη όπως λεγόταν) υπήρχε η δυνατότητα ελάττωσης της έντασης, μα ήταν αδύνατον να κλείσει τελείως. Ο Ουίνστον μετακινήθηκε προς το παράθυρο: ένα μικρούλι, εύθραυστο ανθρωπάκι, με το λιγνό του σώμα να φαντάζει ακόμα ισχνότερο μες στην μπλε ολόσωμη φόρμα που ήταν η ενδυμασία του Κόμματος. Τα μαλλιά του ήταν κατάξανθα, το πρόσωπό του εκ φύσεως ροδαλό, το δέρμα του τραχύ απ' το χοντροκομμένο σαπούνι και τα στομωμένα ξυραφάκια και την παγωνιά του χειμώνα που 'χε μόλις τελειώσει.

Ο έξω κόσμος, ακόμα και μέσα απ' το κλειστό παράθυρο, έδειχνε κρύος. Κάτω στον δρόμο, πνοές ανέμου παράσερναν σκόνη και σκισμένα χαρτιά σε δίνες και μολονότι ο ήλιος έλαμπε κι ο ουρανός ήταν βαμμένος μ' ένα αγριωπό γαλάζιο, όλα φάνταζαν άχρωμα, εκτός απ' τις αφίσες που ήταν κολλημένες παντού. Το μούτρο με το μαύρο μουστάκι κοιτούσε ό,τι πέρναγε από κάτω του, κολλημένο σε κάθε επιβλητική γωνία. Υπήρχε κι ένα στην πρόσοψη του αντικρινού κτιρίου. Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ΣΕ ΒΛΕ-

ΠΕΙ, έλεγε η λεζάντα, ενώ τα σκούρα μάτια αντιγύριζαν επίμονα το βλέμμα του Ουίνστον. Στο ύψος του δρόμου, μία άλλη αφίσα, η μια της γωνία σκισμένη, πετάριζε μανιασμένα απ' τον αέρα, πότε καλύπτοντας και πότε αποκαλύπτοντας μία και μόνο λέξη: ΑΣΟΣ. Στο βάθος του ορίζοντα, ένα ελικόπτερο βουτούσε ανάμεσα στις στέγες, πετούσε μια στιγμή ψηλά σαν κρεατόμυγα κι εξακοντιζόταν πάλι πέρα μ' ένα καμπυλωτό πέταγμα. Ήταν το εναέριο περιπολικό της αστυνομίας, που κατασκόπευε τον κόσμο μέσα απ' τα παράθυρα. Ωστόσο, οι περιπολίες δεν είχαν σημασία. Το μόνο σημαντικό ήταν η Αστυνομία Σκέψης.

Πίσω απ' την πλάτη του Ουίνστον, η φωνή από την τηλεοθόνη συνέχιζε να φλυαρεί περί χυτοσιδήρου και υπερπλήρωσης του Ενάτου Τριετούς Σχεδίου. Η τηλεοθόνη ήταν συγχρόνως πομπός και λήπτης. Κάθε ήχος που ξεπερνούσε σε ένταση το σιγανότερο ψιθύρισμα καταγραφόταν απ' τη συσκευή: επιπλέον, όσο παρέμενε εντός του οπτικού πεδίου που κάλυπτε η μεταλλική πλάκα, η συσκευή μπορούσε, εκτός απ' το να τον ακούει, και να τον βλέπει. Φυσικά, δεν είχες τρόπο να γνωρίζεις κατά πόσο σε παρακολουθούσαν στην όποια δεδομένη στιγμή. Το πόσο συχνά – και μέσω ποιου συστήματος– η Αστυνομία Σκέψης εστίαζε στο εκάστοτε άτομο ήταν ζήτημα εικασίας. Μα όπως και να 'χε, μπορούσαν να συνδεθούν με τη συσκευή σου οποτεδήποτε ήθελαν. Έπρεπε να ζεις –και ζούσες από συνήθεια που γινόταν ένστικτο– προεικάζοντας πως κάθε σου ήχος γινόταν αντιληπτός και κάθε σου κίνηση, εφόσον δε λάβαινε χώρα σε απόλυτο σκοτάδι, ήταν δυνάμει αντικείμενο σχολαστικής ανάλυσης.

Ο Ουίνστον συνέχισε να στέκει με τα νώτα στραμμένα στην τηλεοθόνη. Ήταν το πλέον ασφαλές: αν και, όπως γνώριζε καλά, ακόμα και μια πλάτη μπορεί να είναι αποκαλυπτική. Ένα χιλιόμε-

τρο πέρα το Υπουργείο Αλήθειας, ο τόπος εργασίας του, δέσποζε λευκό και θεόρατο πάνω απ' το λερό τοπίο. Αυτό, μονολόγησε, με μιαν αμυδρή αποστροφή – αυτό είναι το Λονδίνο, η κεντρική πόλη της Πρώτης Ζώνης Αέρος, που με τη σειρά της συνιστούσε την τρίτη σε πληθυσμό απ' τις επαρχίες της Ωκεανίας. Προσπάθησε να στύψει απ' το μυαλό του κάποια παιδική ανάμνηση που να μαρτυρούσε κατά πόσον το Λονδίνο είχε ανέκαθεν ετούτη την εικόνα. Υπήρχαν πάντα αυτές οι εκτάσεις σαπισμένων κτιρίων του δεκάτου ενάτου αιώνα, με σωρούς ξυλείας στοιβαγμένους στις πλαϊνές τους όψεις, με τα τζάμια μπαλωμένα με χαρτόνια και τις στέγες από λαμαρίνα, με τους άναρχους τοίχους των κήπων τους να κρέμονται ετοιμόρροποι προς κάθε κατεύθυνση; Και οι εστίες των βομβαρδισμών, με τον κονιορτό του γύψου να στροβιλίζεται στον αέρα και τα ζιζάνια να βλασταίνουν με κόπο μέσα απ' τα λοφώδη χαλάσματα και τα σημεία όπου οι βόμβες είχαν ελευθερώσει μεγαλύτερο χώρο, μες στον οποίο είχαν ξεφυτρώσει άθλιες αποικίες ξύλινων οικημάτων που έμοιαζαν με κοτέτσια; Αλλά δεν είχε νόημα – αδύνατον να θυμηθεί: τίποτα δεν απόμενε απ' τα παιδικά του χρόνια εξόν από μια σειρά φωταγωγημένων σκηνών, που απλώνονταν δίχως φόντο κι ήταν ως επί το πλείστον ακατάληπτες.

Το Υπουργείο Αλήθειας –Υπαληθινό, στην Καινογλώσσα*– διέφερε θεαματικά απ' οποιοδήποτε άλλο ορατό κτίσμα. Ήταν ένα τεράστιο πυραμιδοειδές οικοδόμημα από αστραφτερό λευκό τιμέντο, που ορθωνόταν με αλλεπάλληλα επίπεδα σε ύψος τριακοσίων μέτρων. Απ' το σημείο όπου στεκόταν ο Ουίνστον, ίσα

---

* Η Καινογλώσσα ήταν η επίσημη γλώσσα της Ωκεανίας. Για να κατανοήσετε τη δομή και την ετυμολογία της, βλ. Παράρτημα.

που διακρίνονταν, χαραγμένα στην άσπρη πρόσοψη με περίτεχνη καλλιγραφία, τα τρία συνθήματα του Κόμματος:

ΠΟΛΕΜΟΣ ΙΣΟΝ ΕΙΡΗΝΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΙΣΟΝ ΣΚΛΑΒΙΑ
ΑΓΝΟΙΑ ΙΣΟΝ ΔΥΝΑΜΗ

Το Υπουργείο Αλήθειας περιλάμβανε, σύμφωνα με φήμες, τρεις χιλιάδες υπέργειες αίθουσες και αντίστοιχες υπόγειες δομές. Σκορπισμένα σε διάφορα σημεία του Λονδίνου, υπήρχαν μόλις άλλα τρία κτίρια ανάλογα σε εμφάνιση και μέγεθος. Εκμηδένιζαν τόσο απόλυτα τα γύρω κτίσματα, ώστε απ' τη σκεπή του Μεγάρου Νίκης μπορούσες να δεις και τα τέσσερα συγχρόνως. Στέγαζαν τα τέσσερα υπουργεία μεταξύ των οποίων ήταν καταναμημένο όλο το κυβερνητικό σώμα. Το Υπουργείο Αλήθειας, που καταγινόταν με τις ειδήσεις, την ψυχαγωγία, τη μόρφωση και τις καλές τέχνες. Το Υπουργείο Ειρήνης, που καταγινόταν με τον πόλεμο. Το Υπουργείο Αγάπης, που διαφύλασσε τον νόμο και την τάξη. Και το Υπουργείο Αφθονίας, που ήταν υπεύθυνο για τα θέματα οικονομίας. Τα ονόματά τους στην Καινογλώσσα: Υπαληθινό, Υπειρηνικό, Υπαγαπημένο και Υπάφθονο.

Το Υπουργείο Αγάπης ήταν αυτό που στ' αλήθεια έφερνε τρόμο. Δεν είχε ούτε ένα παράθυρο. Ο Ουίνστον δεν είχε βρεθεί ποτέ στο εσωτερικό του Υπουργείου Αγάπης, ούτε το 'χε πλησιάσει σε ακτίνα μικρότερη του μισού χιλιομέτρου. Ήταν αδύνατον να μπεις, παρά μόνον εφόσον είχες κάποια επίσημη κυβερνητική αποστολή, αλλά ακόμα και τότε έπρεπε πρώτα να διαπεράσεις έναν λαβύρινθο από πυκνό αγκαθωτό συρματόπλεγμα, ασάλινες πόρτες και κρυφά πολυβολεία. Μέχρι και οι δρόμοι που οδη-

γούσαν στα εξωτερικά του οδοφράγματα φυλάσσονταν από φρουρούς με μαύρες στολές και μούτρα γορίλα, οπλισμένους με πτυσσόμενα κλομπ.

Ο Ουίνστον έκανε απότομα μεταβολή. Είχε προσαρμόσει τα χαρακτηριστικά του προσώπου του στην έκφραση γαλήνιας αισιοδοξίας που ήταν σίωφρον να έχει κανείς όποτε αντίκριζε την τηλεθόνη. Διέσχισε το καθιστικό και μπήκε στο κουζινάκι. Φεύγοντας αυτή την ώρα απ' το Υπουργείο, είχε θυσιάσει το μεσημεριανό του στην καντίνα και γνώριζε καλά ότι στην κουζίνα δεν είχε τίποτα φαγώσιμο, εκτός από ένα κομμάτι σκουρόχρωμο ψωμί που έπρεπε να φυλάξει για το αυριανό του πρόγευμα. Πήρε απ' το ράφι το μπουκάλι με το άχρωμο υγρό και τη λιτή λευκή ετικέτα που έγραφε ΤΟ ΤΖΙΝ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ. Το ποτό ανάδινε μian αρρωστιάρική, ελαιώδη οσμή, σαν κινέζικο οιοπνευματώδες από ρύζι. Ο Ουίνστον γέμισε ένα φλιτζάνι σχεδόν ως απάνω, ασφάλωσε τη θέλησή του για το σοκ που τον περίμενε και το κατέβασε μονοκοπανιά, σαν φάρμακο.

Μεμιάς το πρόσωπό του βάφτηκε άλικο και δάκρυα κυλήσαν απ' τα μάτια του. Το πιστό ήταν δυνατό σαν νιτρικό οξύ και, επιπλέον, όταν το κατάπινες, σου έδινε την αίσθηση ότι είχες φάει χτύπημα με λαστιχένιο ρόπαλο στον σβέρκο. Ωστόσο, την επόμενη στιγμή το κάψιμο στην κοιλιά του καταλάγιασε κι ο κόσμος άρχισε να φαντάζει πιο χαρωπός. Έβγαλε ένα στραπατσαρισμένο τσιγάρο από το πακέτο που έγραφε ΤΑ ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ, που από απροσεξία το κράτησε κατακόρυφα, κι έτσι ο καπνός χύθηκε στο πάτωμα. Με το επόμενο τα κατάφερε καλύτερα. Επέστρεψε στο καθιστικό και κάθισε σ' ένα τραπεζάκι τοποθετημένο στ' αριστερά της τηλεθόνης. Απ' το συρτάρι του τραπεζιού έβγαλε μια πένα, ένα μπουκάλι μελάνι κι ένα χοντρό τετράδιο

με λευκές σελίδες, κόκκινη ράχη και κάλυμμα με όψη μαρμάρου.

Για κάποιο λόγο, η τηλεθόνη του καθιστικού ήταν τοποθετημένη σε αλλόκοτο σημείο. Αντί να βρίσκεται, κατά το σύνηθες, στον τοίχο στο βάθος, απ' όπου θα ήταν ορατός όλος ο χώρος, βρισκόταν στον μακρύτερο τοίχο, απέναντι απ' το παράθυρο. Στη μια της πλευρά είχε μια μικρή κόχη, κι εκεί καθόταν τώρα ο Ουίνστον – σ' ένα σημείο το οποίο, όταν κατασκευάστηκαν τα διαμερίσματα, προοριζόταν για ράφια με βιβλία. Όταν καθόταν σ' αυτή την κόχη, κολλημένος πίσω πίσω, ο Ουίνστον βρισκόταν εκτός εμβέλειας της τηλεθόνης σε ό,τι αφορούσε την οπτική επαφή. Μπορούσαν να τον ακούσουν, φυσικά, αλλά εφόσον έμενε στην παρούσα θέση, ήταν αόρατος. Η ιδιότυπη διαρρύθμιση του χώρου ήταν που του είχε βάλει την ιδέα να κάνει αυτό που τώρα ετοιμαζόταν να κάνει.

Όμως τον είχε παρακινήσει εξίσου και το τετράδιο που είχε μόλις βγάλει απ' το συρτάρι – ένα σημειωματάριο αλλόκοτης ομορφιάς. Το λείο υπόλευκο χαρτί του, μια ιδέα κιτρινωμένο απ' τον καιρό, ανήκε σ' ένα είδος χαρτιού που είχε πάψει να κατασκευάζεται εδώ και τουλάχιστον σαράντα χρόνια. Ωστόσο, μάντευε πως το τετράδιο ήταν ακόμα πιο παλιό. Το 'χε δει στη βιτρίνα ενός μικρού, βρομερού παλαιοπωλείου σε κάποια φτωχογειτονιά της πόλης (σε ποια ακριβώς δε θυμόταν εκείνη τη στιγμή) και μονομιάς τον είχε κυριεύσει η ακαταμάχητη λαχτάρα να το αποκτήσει. Τα μέλη του Κόμματος κανονικά δεν έπρεπε να μπαίνουν σε συνηθισμένα μαγαζιά (η πράξη χαρακτηριζόταν «συναλλαγή ελεύθερης αγοράς»), αλλά ο κανόνας δεν τηρούνταν απαράβατα, καθώς υπήρχαν διάφορα αγαθά, όπως κορδόνια και ξυραφάκια, που ήταν αδύνατον να εξασφαλίσεις με άλλο τρόπο. Ο Ουίνστον είχε ρίξει μια κλεφτή ματιά δεξιά κι αριστερά στον

δρόμο κι έπειτα τρύπωσε κι αγόρασε το τετράδιο για δυόμισι δολάρια. Τη στιγμή εκείνη δεν ένιωθε πως το ποθούσε για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό. Το 'χε φέρει σπίτι κρυμμένο στον χαρτοφύλακά του, με αίσθημα ενοχής. Ακόμα κι άγραφο συνιστούσε παραβατικό απόκτημα.

Αυτό που ετοιμαζόταν να κάνει ήταν ν' αρχίσει ένα ημερολόγιο. Η καθαυτή πράξη δε θεωρούνταν παράνομη (τίποτα δεν ήταν παράνομο, καθώς δεν υπήρχαν πλέον νόμοι), μα αν γινόταν αντιληπτή, θα τιμωρούνταν σχεδόν αναμφίβολα με θάνατο ή με τουλάχιστον είκοσι πέντε χρόνια κάθειρξης σε στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας. Ο Ουίνστον στερέωσε μια μεταλλική μύτη στην πένα και τη ρούφηξε για να βγάλει το γράσο. Η πένα ήταν αρχαϊκό εργαλείο και τη συγκεκριμένη την είχε αποκτήσει με κάμποση δυσκολία, μόνο και μόνο επειδή είχε την αίσθηση ότι το εξαίσιο υπόλευκο χαρτί άξιζε την επαφή με μίαν αληθινή γραφίδα αντί για την τραχύτητα του μελανοφόρου. Στην πραγματικότητα, δε συνήθιζε να γράφει με το χέρι. Εκτός από εξαιρετικά σύντομα σημειώματα, συνήθως υπαγόρευε τα πάντα στον ομιλόγραφο, κάτι που, βεβαίως, ήταν αδύνατον επί του παρόντος. Βούτηξε την πένα στο μελάνι κι έπειτα, για μια στιγμή, δίστασε. Ένα ρίγος είχε διατρέξει τα σωθικά του. Το πρώτο ίχνος στο χαρτί ήταν η καθοριστική πράξη. Με μικρά, αδέξια γράμματα έγραψε:

4η Απριλίου, 1984.

Έγειρε στην καρέκλα. Μια αίσθηση απόλυτης ανημποριάς τον είχε κυριεύσει. Κατ' αρχάς, δεν ήταν διόλου σίγουρος πως διένυε όντως το έτος 1984. Η χρονιά πρέπει να 'ταν κάπου εκεί γύρω, διότι γνώριζε σχεδόν μετά βεβαιότητας ότι ήταν τριάντα εννέα

ετών και πίστευε πως είχε γεννηθεί το '44 ή το '45· αλλά τη σήμερον ημέρα ήταν αδύνατον να οριστικοποιήσεις την όποια ημερομηνία με απόκλιση ενός-δύο ετών.

Για ποιον – αναρωτήθηκε αίφνης– έγραφε αυτό το ημερολόγιο; Για το μέλλον, για τους αγέννητους. Ο νους του αιωρήθηκε προς στιγμὴν περίξ της αμφίβολου ημερομηνίας στη σελίδα κι έπειτα συγκρούστηκε μ' έναν γδούπο πάνω στον Καινοογλωσσικό όρο *επανάσκεψη*. Για πρώτη φορά συνειδητοποίησε το μέγεθος του εγχειρήματος που είχε αναλάβει. Πώς να επικοινωνήσεις με το μέλλον; Ήταν κάτι το εκ φύσεως ανέφικτο. Είτε το μέλλον θα έμοιαζε με το παρόν, οπότε θα κώφευε στα λεγόμενά του· είτε θα διέφερε απ' το παρόν, και η δεινή του θέση θα φάνταζε κενή νοήματος.

Για κάμποση ώρα απόμεινε να κοιτάζει βλακωδώς το χαρτί. Τις ειδήσεις στην τηλεοθόνη είχε διαδεχθεί ένα πρόγραμμα στριγκής στρατιωτικής μουσικής. Αλλόκοτο – ήταν λες και δεν είχε απλώς απωλέσει την ικανότητα να εκφράζεται, μα σαν να είχε ξεχάσει ακόμα κι αυτό που σκόπευε αρχικώς να πει. Εδώ και βδομάδες προετοιμαζόταν για τούτη τη στιγμή και δεν του 'χε περάσει στιγμή απ' το μυαλό ότι η πράξη θα απαιτούσε οτιδήποτε εκτός από θάρρος. Η γραφή αυτή καθαυτή θα ήταν ανώδυνη. Το μόνο που έπρεπε να κάνει ήταν να μεταφέρει στο χαρτί τον ατέρμονο, αγωνιώδη μονόλογο που κλωθογύριζε στον νου του – στην κυριολεξία εδώ και χρόνια. Ωστόσο, τη δεδομένη στιγμή ακόμα κι αυτός ο μονόλογος είχε στερέψει. Επιπλέον, ο εξελκωμένος κισσός του είχε αρχίσει να τον φαγουρίζει αφόρητα. Δεν τολμούσε να τον ξύσει, γιατί όποτε το έκανε, του προξενούσε ακαριαία φλεγμονή. Τα δευτερόλεπτα κυλούσαν. Τα μόνα που συναισθανόταν ήταν η λευκότητα της σελίδας ενώπιόν του, ο κνησμός στο δέρμα πάνω

απ' τον αστράγαλο, η οχληρή μουσική και μια ελαφρά θολούρα απ' το τζιν.

Ξάφνου, βάλθηκε να γράφει σε κατάσταση απόλυτου πανικού, με ατελή αντίληψη των όσων κατέγραφε. Ο μικροσκοπικός πλην παιδιάστικός γραφικός χαρακτήρας του διέτρεχε με κόπο τη σελίδα, εγκαταλείποντας αρχικά τα κεφαλαία κι εντέλει ως και τις τελείες:

4η Απριλίου 1984. Χτες βράδυ σινεμά. Μόνο πολεμικές ταινίες. Μια εξαιρετική μ' ένα πλοίο γεμάτο πρόσφυγες που βομβαρδίζεται κάπου στη Μεσόγειο. Το κοινό κατενθουσιασμένο με τα πλάνα ενός πελώριου χοντρού που πασχίζει να ξεφύγει κολυμπώντας, ενώ τον καταδιώκει ένα ελικόπτερο, πρώτα τον έβλεπες να τσαλαβουτάει στο νερό σαν θαλάσσια χελώνα, έπειτα τον έβλεπες μέσα απ' το στόχαστρο του ελικόπτερου, κι ύστερα σουρωτήρι απ' τις σφαίρες, κι η θάλασσα γύρω του έγινε ροζ και βούλιαξε απότομα, λες κι είχε μπει νερό απ' τις τρύπες, κι οι θεατές να γελάνε δυνατά καθώς βούλιαζε, μετά έδειχνε μια σωσίβια λέμβο γεμάτη παιδιά μ' ένα ελικόπτερο να ίπταται από πάνω, είχε μια μεσόκοπη γυναίκα, μπορεί να ήταν εβραία, να κάθεται στην πλώρη μ' ένα αγοράκι περίπου τριών ετών στην αγκαλιά της, το αγοράκι να στριγκλίζει απ' τον φόβο και να κρύβει το πρόσωπο στα στήθια της, λες και πάσχιζε να τρυπώσει μες στο σώμα της, κι η γυναίκα να το σφίγγει στον κόρφο της και να το παρηγορεί, παρόλο που κι αυτή είχε μελανιάσει απ' τον φόβο, κι όλο να το σκεπάζει όσο μπορούσε, λες και τα μπράτσα της μπορούσαν να το προφυλάξουν απ' τις σφαίρες, κι έπειτα το ελικόπτερο έριξε πάνω τους μια βόμβα είκοσι κιλά, μια φοβερή λάμψη κι η λέμβος έγινε

κομματάκια, ύστερα είχε ένα υπέροχο πλάνο ενός παιδικού χεριού να ανεβαίνει, να ανεβαίνει ολοένα στον αέρα, ένα ελικόπτερο με μια κάμερα στη μύτη πρέπει να το ακολουθούσε όπως ανέβαινε, και να ξεσπά χειροκρότημα στις θέσεις του Κόμματος, μα μια γυναίκα στο προλεταριακό κομμάτι της αίθουσας άξαφνα σήκωσε σαματά και φώναζε δεν ήπρεπε να βάνουν τέτοια πράματα όταν βλέπουν παιδιά, δεν ήτανε σωστό, όχι όταν βλέπουν παιδιά, ώσπου η αστυνομία την πέταξε έξω, δε νομίζω να έπαθε τίποτ' άλλο, κανείς δε δίνει σημασία τι λένε οι προλετάριοι, τυπική αντίδραση προλετάριου ποτέ τους δεν –

Ο Ουίνστον σταμάτησε να γράφει, εν μέρει επειδή τον είχε πιάσει μία άσχημη κράμπα. Δεν ήξερε τι τον είχε εξωθήσει να ξεβράσει αυτό τον χείμαρρο ανοησίας. Αλλά το περίεργο ήταν ότι, ενόσω έγραφε, μια τελείως αλλιώςτική ανάμνηση είχε αποκρυσταλλωθεί στο μυαλό του, σε σημείο που ένιωθε σχεδόν την παρόρμηση να την καταγράψει. Σ' αυτό το άλλο περιστατικό –όπως συνειδητοποιούσε τώρα– οφειλόταν το γεγονός ότι αίφνης είχε αποφασίσει να γυρίσει σπίτι και να ξεκινήσει το ημερολόγιο σήμερα.

Είχε συμβεί το πρωί στο Υπουργείο – αν μπορεί κανείς να πει ότι κάτι τόσο νεφελώδες συμβαίνει.

Κόντευε έντεκα η ώρα και στον Τομέα Αρχαιοθήκης όπου εργαζόταν ο Ουίνστον, τραβούσαν σέρνοντας τις καρέκλες απ' τα κουβούκλια και τις έστηναν στο κέντρο της αίθουσας, απέναντι απ' τη μεγάλη τηλεθόνη, προετοιμάζοντας τον χώρο για τα Δυο Λεπτά Μίσους. Ο Ουίνστον είχε μόλις καθίσει σε μία απ' τις μεσαίες σειρές, όταν δύο υπάλληλοι που γνώριζε εξ' όψεως, μα με τους οποίους δεν είχε μιλήσει ποτέ, μπήκαν απρόσμενα στην αί-

θουσα. Πρώτη μπήκε μια κοπέλα την οποία είχε τρακάρει πολλές φορές στους διαδρόμους του Υπουργείου. Δεν ήξερε το όνομά της, αλλά γνώριζε ότι εργαζόταν στον Τομέα Μυθοπλασίας. Θεωρητικά –μιας και κάθε τόσο την έβλεπε να κρατά ένα γαλλικό κλειδί, με γράσο στα χέρια– θα είχε κάποιο τεχνικό πόστο σε μίαν απ’ τις συγγραφικές μηχανές. Μια κοπέλα με όψη θαρρετή, γύρω στα είκοσι εφτά, με πυκνά σκούρα μαλλιά, φακίδες στο πρόσωπο και γοργές κινήσεις αθλήτριας. Μια λεπτή άλικη κορδέλα, έμβλημα του Αντιερωτικού Συνδέσμου Νέων, ήταν τυλιγμένη πολλές φορές γύρω απ’ τη μέση της φόρμας της αρκετά σφιχτά, ώστε να τονίζει τους χυτούς της γοφούς. Ο Ουίνστον την είχε αντιπαθήσει απ’ την πρώτη στιγμή που την είδε. Ήξερε το γιατί: έφταιγε αυτή η αύρα που ανάδινε – γήπεδα χόκεϊ και παγωμένα λουτρά και κοινοτικές πεζοπορίες και μια γενικευμένη καθαρότητα πνεύματος. Αντιπαθούσε σχεδόν όλες τις γυναίκες, ιδίως τις νέες και όμορφες. Οι γυναίκες, και πάνω απ’ όλα οι νεαρές, ήταν πάντα οι πιο στενόμυαλες υποστηρίκτριες του Κόμματος, αυτές που κατάπιναν τα συνθήματα αμάσητα, ερασιτέχνες κατάσκοποι και λαγωνικά της όποιας απόκλισης απ’ το δόγμα. Αλλά η συγκεκριμένη κοπέλα τού έδινε την αίσθηση ότι ήταν η πλέον επικίνδυνη. Μια φορά, όπως διασταυρώνονταν στον διάδρομο, του ‘χε ρίξει μια κλεφτή λοξή ματιά που θαρρείς τον είχε διαπεράσει ως τον μυχό, γεμίζοντάς τον προς στιγμήν με ολοσκότεινο τρόμο. Του ‘χε περάσει απ’ το μυαλό ότι η κοπέλα μπορεί να ήταν πράκτορας της Αστυνομίας Σκέψης. Αυτό, όντως, ήταν τελείως απίθανο. Και πάλι όμως εξακολουθούσε να αισθάνεται μια περίεργη δυσφορία –φόβο ανάκατο με εχθρότητα– οποτεδήποτε η νεαρή βρισκόταν κοντά του.

Ο δεύτερος αναπάντεχος επισκέπτης ήταν ένας τύπος ονόμα-

τι Ο'Μπράιεν, μέλος του Ενδότερου Κόμματος και κάτοχος ενός πόστου τόσο σημαντικού κι απόμακρου, ώστε ο Ουίνστον μόνο αμυδρά γνώριζε τι αφορούσε. Μια φευγαλέα σιωπή απλώθηκε στους συναθροισμένους γύρω απ' τις καρέκλες, μόλις αντιλήφθηκαν την παρουσία ανάμεσά τους της μαύρης φόρμας ενός μέλους του Ενδότερου Κόμματος. Ο Ο'Μπράιεν ήταν μεγαλόσωμος, εύρωστος άνδρας με χοντρό λαιμό και μια έκφραση θυμηδίας και βαναυσότητας στο τραχύ του πρόσωπο. Παρά την επιβλητική του εμφάνιση, οι τρόποι του είχαν κάποια γοητεία. Όταν ξανάβαζε τα γυαλιά του, τα στερέωνε στη μύτη μ' ένα κόλπο που ήταν παράδοξα αφοπλιστικό – και μ' έναν απροσδιόριστο τρόπο, περιέργως εκλεπτυσμένο. Μια χειρονομία που, αν είχε απομείνει κανείς ο οποίος να σκεφτόταν μ' αυτούς τους όρους, μπορεί να θύμιζε ευγενή του δεκάτου ογδόου αιώνα που προσφέρει το κουτί με το ταμπάκο του. Ο Ουίνστον είχε δει τον Ο'Μπράιεν καμιά δωδεκαριά φορές σε σχεδόν ισάριθμα χρόνια. Του ασκούσε μια έντονη έλξη, κι όχι μόνο επειδή τον μαγνήτιζε η αντιδιαστολή μεταξύ του καλλιεργημένου αέρα του Ο'Μπράιεν και της σωματικής διάπλασης πρωταθλητή πάλης. Η σαγήνη οφειλόταν περισσότερο σε μιαν ανομολόγητη πεποίθηση –ή, ενδεχομένως, ούτε καν πεποίθηση, απλώς σε μια ελπίδα– ότι η πολιτική ορθοδοξία του Ο'Μπράιεν δεν ήταν αψεγάδιαστη. Κάτι στο πρόσωπό του άφηνε αυτή την ακαταμάχητη υπόνοια. Κι ωστόσο, μπορεί αυτό που αντίκριζες στην όψη του να μην ήταν καν ανορθοδοξία, μα απλώς και μόνο ευφυΐα. Μα όπως και να 'χε, ο τύπος διέθετε την εμφάνιση του ανθρώπου με τον οποίο μπορούσες να μιλήσεις, εφόσον με κάποιο τρόπο κατάφερνες να εξαπατήσεις την τηλεοθόνη και να τον ξεμοναχιάσεις. Ο Ουίνστον δεν είχε κάνει ποτέ την παραμικρή απόπειρα προκειμένου να επαληθεύσει

την υπόθεσή του: στην πραγματικότητα, δεν υπήρχε τρόπος να το κάνει. Τη συγκεκριμένη στιγμή ο Όμπράιεν κοιτούσε το ρολόι του, και βλέποντας ότι κόντευε έντεκα, αποφάσισε προφανώς να παραμείνει στον Τομέα Αρχαιοθήκης μέχρι να ολοκληρωθούν τα Δυο Λεπτά Μίσους. Κάθισε στην ίδια σειρά με τον Ουίνστον, μια-δυο θέσεις πιο κει. Μια μικροκαμωμένη λευκόξανθη γυναίκα που δούλευε στο κουβούκλιο δίπλα στου Ουίνστον καθόταν ανάμεσα τους. Η μελαχρινή κοπέλα καθόταν ακριβώς πίσω τους.

Την επόμενη στιγμή ένας φρικαλέος, εκκωφαντικός τριγμός, σαν από κάποια τερατώδη μηχανή που δουλεύει δίχως γράσο, ξεχύθηκε απ' τη μεγάλη τηλεθόνη στο βάθος της αίθουσας. Ένας θόρυβος που έκανε τα δόντια σου να τρίζουν κι όρθωνε τις τρίχες στον σβέρκο σου. Το Μίσος είχε αρχίσει.

Ως συνήθως, το πρόσωπο του Εμάνιουελ Γκόλντστιν, Εχθρού του Λαού, είχε λάμψει στην οθόνη. Απ' το κοινό ακούγονταν σκόρπια σφυρίγματα αποδοκιμασίας. Η μικρόσωμη λευκόξανθη γυναίκα έσκουξε με ανάκατο φόβο κι αηδία. Ο Γκόλντστιν ήταν ο αποστάτης ο οποίος, προτού ολισθήσει χρόνια πριν (κανείς δε θυμόταν πόσα ακριβώς), αποτελούσε μιαν απ' τις ηγετικές μορφές του Κόμματος, εφάμιλλος σχεδόν με τον Μεγάλο Αδελφό, και κατόπιν είχε αναμειχθεί με αντεπαναστατικές δραστηριότητες, είχε καταδικαστεί σε θάνατο, είχε μυστηριωδώς αποδράσει κι εξαφανιστεί. Το πρόγραμμα των Δυο Λεπτών Μίσους διαφοροποιούνταν από μέρα σε μέρα, αλλά ο Γκόλντστιν παρέμενε πάντα η κεντρική φυσιογνωμία. Ήταν ο πρωταρχικός προδότης, ο πρώτος που αμαύρωσε την αγνότητα του Κόμματος. Κάθε κατοπινό έγκλημα εναντίον του Κόμματος, όλες οι προδοσίες, οι δολιοφθορές, οι αιρέσεις και οι αποκλίσεις πήγαζαν ευθέως απ' τις διδαχές του. Κάπου, άγνωστο πού, εξακολουθούσε να ζει και να

εξυφαίνει τις συνωμοσίες του: ίσως σε κάποιο μέρος πέρα απ' τη θάλασσα, υπό την προστασία των ξένων αφεντικών του, ενδεχομένως ακόμα και σε κάποιο κρησφύγετο – ή έτσι ήθελαν οι περιστασιακές φήμες– εντός της ίδιας της Ωκεανίας.

Ο Ουίνστον ένοιωθε ένα σφίξιμο στο διάφραγμα. Του ήταν αδύνατον να αντικρίσει το πρόσωπο του Γκόλντστιν χωρίς να κυριευτεί από ένα επώδυνο κράμα αισθημάτων. Επρόκειτο για ένα λιγνό, εβραϊκής κοψιάς πρόσωπο, μ' ένα πελώριο φουντωτό στεφάνι από λευκά μαλλιά και μικρό υπογένειο – ένα πρόσωπο που μαρτυρούσε ευφυΐα, κι ωστόσο για κάποιο λόγο ήταν εκ φύσεως απεχθές, με μια δόση γεροντικής μωρίας στη μακριά, λεπτή του μύτη, στην άκρη της οποίας έστεκε ένα ζευγάρι μυωπικά γυαλιά. Θύμιζε μούρη προβάτου, αλλά και η φωνή του είχε μια χροιά βελάσματος. Ο Γκόλντστιν επιδιδόταν στη συνήθη φαρμακερή του επίθεση εναντίον των δογμάτων του Κόμματος – μια επίθεση τόσο υπερβολική, τόσο διαστροφική, ώστε ακόμα και μικρό παιδί θα καταλάβαινε πως ήταν διάτρητη, κι η οποία, ωστόσο, γινόταν ίσα ίσα πιστευτή, ώστε να κατακλύζεσαι απ' το αγωνιώδες αίσθημα πως κάποιος άλλος, λιγότερο νουνεχής από σένα, μπορεί να έπεφτε θύμα της. Έβριζε τον Μεγάλο Αδελφό, καταδίκαιζε τη δικτατορία του Κόμματος, απαιτούσε την άμεση σύναψη ειρήνης με την Ευρασία, υποστήριζε την ελευθερία του λόγου, την ελευθερία του Τύπου, την ελευθερία του συνέρχεσθαι, την ελευθερία της σκέψης, έσκουζε υστερικά ότι η επανάσταση είχε ξεπουληθεί – κι όλα αυτά μ' έναν λόγο μανιασμένο και μακροπερίοδο, που ήταν ένα είδος παρωδίας της τυπικής ομιλίας των ρητόρων του Κόμματος και περιείχε ως και όρους της Καινογλώσσας: στην πραγματικότητα, περιλάμβανε πολύ περισσότερους καινογλωσσικούς όρους απ' όσους θα χρησιμοποιούσε ποτέ το εκάστοτε

μέλος του Κόμματος σ' έναν συνηθισμένο λόγο. Και συγχρόνως, έτσι ώστε ουδείς να αμφιβάλλει για την πραγματικότητα που αποτύπωνε η ανούσια ψευδολογία του Γκόλντστιν, πίσω απ' το κεφάλι του, η τηλεοθόνη κατακλυζόταν απ' τις αχανείς στρατιές των ευρασιατικών ενόπλων δυνάμεων – σειρές επί σειρών από άνδρες με ανέκφραστα ασιατικά πρόσωπα, που έπλεαν ίσαμε την επιφάνεια της οθόνης κι έπειτα εξαφανίζονταν, για να τα διαδεχθούν άλλα, πανομοιότυπα πρόσωπα. Ο μονότονος, ρυθμικός γδούπος από μυριάδες αρβύλες αποτελούσε το ηχητικό φόντο στη στριγκή φωνή του Γκόλντστιν.

Προτού καν το Μίσος φτάσει στα τριάντα δευτερόλεπτα, οι μισοί απ' τους θεατές είχαν αρχίσει να ξεσπούν σε ανεξέλεγκτες εκρήξεις οργής. Το αυτάρεσκο πρόσωπο προβάτου στην οθόνη και η απόκοσμη ισχύς του ευρασιατικού στρατού στο φόντο ήταν αφόρητα: επιπλέον, και μόνο η εικόνα ή η σκέψη του Γκόλντστιν προξενούσε φόβο και θυμό αυτομάτως. Αποτελούσε αντικείμενο μίσους πολύ πιο σταθερό απ' ό,τι η Ευρασία ή η Ασιατολή, μιας κι όποτε η Ωκεανία βρισκόταν σε πόλεμο με τη μία εκ των δύο αυτών δυνάμεων, ήταν σε ειρήνη με την άλλη. Μα το πιο αλλόκοτο ήταν ότι παρόλο που ο Γκόλντστιν ήταν αντικείμενο καθολικού μίσους και απέχθειας, παρότι καθημερινά, χιλιάδες φορές μες στη μέρα, σε αποβάθρες τρένων, στην τηλεοθόνη, σε εφημερίδες και βιβλία οι θεωρίες του καταρρίπτονταν, συνθλίβονταν, γελοιοποιούνταν, εξετίθεντο στα βλέμματα του πλήθους, ώστε να καταστεί προφανές πως επρόκειτο για αξιοθρήνητους ρύπους – μολαταύτα, η επιρροή του δεν έλεγε, θαρρείς, να λιγосτέψει. Πάντα βρίσκονταν καινούργια κορόιδα έτοιμα να σαηνευτούν απ' τα λόγια του. Κάθε μα κάθε μέρα η Αστυνομία Σκέψης ξετρύπωνε κατασκόπους και δολιοφθορείς που δρούσαν υπό τις εντο-

λές του. Κυβερνούσε έναν απέραντο σκιώδη στρατό, ένα σκοτεινό δίκτυο συνωμοτών αφοσιωμένων στην ανατροπή του Πολιτεύματος. Η Αδελφότητα – έτσι υποτίθεται πως λεγόταν το παράνομο δίκτυο. Επιπλέον, ψίθυροι και φήμες έκαναν λόγο για ένα τρομερό βιβλίο, μια σύνοψη όλων των αιρέσεων, γραμμένο απ' τον Γκόλντστιν, το οποίο κυκλοφορούσε παράνομα από χέρι σε χέρι. Ένα εγχειρίδιο δίχως τίτλο, γνωστό –στις σπάνιες περιπτώσεις που γινόταν μνεία σ' αυτό– απλώς ως *το βιβλίο*. Ωστόσο, τέτοιου είδους ζητήματα χρωστούσαν την ύπαρξή τους αποκλειστικά σε ασαφείς διαδόσεις. Ούτε η Αδελφότητα ούτε *το βιβλίο* αποτελούσαν θέματα στα οποία θα αναφερόταν ποτέ το μέσο μέλος του Κόμματος, εφόσον μπορούσε να το αποφύγει.

Στο δεύτερο λεπτό το Μίσος κορυφώθηκε, έγινε φρενίτιδα. Κόσμος πηδούσε πάνω-κάτω και φώναζε εκκωφαντικά, σε μια απόπειρα να καταπνίξει το εξοργιστικό βέλασμα που έβγαине απ' την οθόνη. Η μικροκαμωμένη γυναίκα με τα ξανθά μαλλιά είχε ροδίσει και το στόμα της ανοιγόκλεινε σαν ψαριού που ξεψυχά. Το χοντροκομμένο πρόσωπο του Ο'Μπράιεν είχε κοκκινίσει. Καθόταν ευθυτενής στην καρέκλα του, με το φαρδύ του στήθος να φουσκώνει και να τρέμει, λες και βρισκόταν αντιμέτωπος με αφρισμένο κύμα. Η μελαχρινή κοπέλα πίσω απ' τον Ουίνστον είχε αρχίσει να σκούζει «Γουρούνι! Γουρούνι! Γουρούνι!» κι άξαφνα άρπαξε ένα χοντρό λεξικό της Καινογλώσσας και το εκσφενδόνισε στην οθόνη. Ο τόμος βρήκε τον Γκόλντστιν στη μύτη κι αναπήδησε· η φωνή συνέχισε αμείλικτα. Σε μια στιγμή διαύγειας, ο Ουίνστον συνειδητοποίησε ότι φώναζε κι ο ίδιος μαζί με τους υπόλοιπους κι ότι κλοτσούσε με μανία το πόδι της καρέκλας του με τη φτέρνα. Το φριχτότερο στα Δυο Λεπτά Μίσους δεν ήταν πως ήσουν υποχρεωμένος να παίξεις έναν συγκεκριμένο ρόλο,

Το έτος είναι το 1984, και σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο έχει επιβληθεί το ολοκληρωτικό καθεστώς της Ωκεανίας, το οποίο επιδίδεται, μέσα από ηλεκτρονικές οθόνες και την Αστυνομία Σκέψης, στη συνεχή ηλεκτρονική παρακολούθηση των πολιτών. Στην κορυφή της εξουσίας, ο πανίσχυρος, άφαντος αλλά πανταχού παρών, εντέλει, Μεγάλος Αδελφός.

Μέσα σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο, ο Ουίνστον Σμιθ, ένα φαινομενικά πειθήνιο μέλος του Κόμματος, ονειρεύεται την ανατροπή του καθεστώτος. Η γνωριμία του με τη νεότερή του Τζούλια πυροδοτεί ένα ανεξέλεγκτο ερωτικό πάθος. Καθώς ο έρωτας λογίζεται εδώ πράξη αντίστασης, οι δύο εραστές θα βρεθούν αντιμέτωποι με τους χειρότερους εφιάλτες τους.

Είναι εκπληκτικό πώς το ζοφερό όραμα του 1984 έρχεται και επανέρχεται στο προσκήνιο: από τα χρόνια των απολυταρχικών κομμουνιστικών καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης έως τις στρατοκρατικές δικτατορίες σε χώρες της Δύσης και του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου, και κυρίως σήμερα, στην εποχή του θρησκευτικού φανατισμού, της παγκοσμιοποίησης και του Διαδικτύου, με τη συνεχιζόμενη συζήτηση περί ψευδών ειδήσεων και των μαζικών ηλεκτρονικών παρακολουθήσεων από κυβερνήσεις αλλά και μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες, το δυστοπικό μυθιστόρημα που ο Όργουελ συνέγραψε το 1948 (αντιστρέφοντας τα δύο τελευταία ψηφία στον τίτλο του βιβλίου) καταδεικνύεται σήμερα πιο επίκαιρο από ποτέ.

Το βιβλίο μεταφέρθηκε πολλές φορές στο σινεμά και στην τηλεόραση, ενώ έχει γίνει και όπερα. Μία από τις πιο γνωστές κινηματογραφικές μεταφορές ήταν το 1984, σε σκηνοθεσία του Μάικλ Ράντφορντ και πρωταγωνιστές τον Τζον Χερτ, τη Σουζάνα Χάμιλτον και τον Ρίτσαρντ Μπάρτον στον τελευταίο ρόλο της ζωής του.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 23563

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ